

**ESPAI D'OPINIONS****Nº105**  
**Desembre 2011****Pere Albertí Huguet****Economista**

## **EL SECTOR PÚBLIC I LES COOPERATIVES** **EN TEMPS DE CRISI**

En situacions com l'actual de crisi perllongada i profunda, s'observa que els governs apliquen mesures que afecten a bona part de la ciutadania, sense contemplar criteris de justícia social, que tenen com a resultat un increment de les desigualtats. Tampoc es percep que es treballi per canviar les pautes que ens han dut a situacions de creixements descontrolats així com a establir, com a prioritari, els pagaments dels deutes sense carències.

Una bona part del perquè ens costa tant sortir del actual *impasse* és conseqüència de la pèrdua de sobirania del estat, que gaire bé ha renunciat a les eines que tenia per intervenir com agent actiu de l'economia. I si més no, cara al futur, redreçar la situació passa per tornar recuperar un model públic, que actuï en els mercats i en els moments decisius de conjuntures i de crisi diverses.

L'arquitectura d'un nou sector públic, dissenyat i adequat a la realitat actual, ha de contemplar un sistema bancari públic i unes "renovades" caixes d'estalvi sense ànim de lucre, properes als ciutadans i a les empreses, en moments en que és indispensable i urgent garantir el finançament de l'economia productiva.

La "mediació" del l'estat en el sector immobiliari per tornar els preus dels habitatges als seus valors reals, contemplant els patronatges municipals per fer compatibles els lloguers socials i els propietaris en els municipis. Seria un bon inici per normalitzar el sector.

En aquest model, les polítiques públiques han de fomentar les cooperatives, justament per la normalització que aporten al mercat de treball, jugant un paper destacat en la necessària cohesió social. En l'actual crisi aquestes empreses enfronten millor la situació.

De la memòria 2010, que acaba de publicar el Consell Econòmic i Social de les Illes, s'extreuen les següents dades: de l'any 2007 a l'any 2010, s'ha destruït el

-1.85% del teixit empresarial de les Balears, mentre que les cooperatives registren un increment del 4,5%. I si mirem l'ocupació generada en aquest període, la població ocupada ha disminuït el -9,6%. A les cooperatives, els socis i els treballadors, en conjunt han crescut el 12,8%.

Les cooperatives són empreses peculiars, que es basen en valors ètics i en uns principis d'actuació en què la democràcia és la norma: cada soci un vot, la propietat és col·lectiva dels socis, i la solidaritat i l'auto ajuda presents. Les diverses classes que hi ha, des de les agroalimentàries fins a les de treball associat, són estructures productives creades per resoldre les necessitats, de consum, feina, etc. adequant-se a la conjuntura econòmica. En les de treball associat, per exemple, els socis poden ajustar els seus sous als ingressos. Per aquestes raons les cooperatives resulten tan útils en temps com els que vivim.

Aquest mes d'octubre passat va tenir lloc a Mondragón-Arrasate un seminari per commemorar el 25è aniversari de la *Confederación Española de Cooperativas de Trabajo Asociado*. No podria haver-se escollit un lloc més adequat que aquell on té la seu la Corporación Cooperativa Mondragón. Durant el seminari, és va fer palesa la importància de les cooperatives en el desenvolupament de les comunitats productives arreu del món. El País Basc n'és una mostra.

En la descripció esquemàtica d'aquest model de sector públic, no pot quedar sense contemplar la resta de l'economia social, en particular les societats laborals, les seves pretensions s'orienten, en primer lloc, a resoldre les necessitats dels socis treballadors. També les entitats sense ànim de lucre de l'economia solidària, associacions, fundacions i empreses d'inserció que fent suplència de l'estat, estan contribuint, també, al benestar social alhora que generen ocupació.

La sortida de la situació que vivim no pot quedar en mans dels mercats exclusivament, perquè res canviarà finalment. És fa necessari la implicació activa d'un sector públic com a tal, estructurat des de la perspectiva dels valors democràtics. Justament es tracta de que reprengui el seu paper d'àrbitre, dins el respecte a la democràcia més genuïna, la qual atribueix el poder als ciutadans i a ningú més.